

Către: **Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Autoritatea de Management a Programului Operațional Capacitate Administrativă (AM PO CA)**

În atenția: **Doamnei Director Carmen Dobrotă**

Spre știință: Membriilor Comitetului de Monitorizare POCA

Ref.: Comentarii și propuneri cu privire la Ghidul solicitantului pentru cererea de proiecte IP1/2015 pus în consultare publică

Stimată doamnă Director,

Vă trimitem mai jos comentariile și propunerile membrilor Coaliției ONG pentru Fonduri Structurale pe baza ghidului solicitantului pus în consultare publică. Acestea vizează atât aspecte generale ce țin de structura cadru care va fi regăsită și la celelalte cereri de proiecte ce vor fi lansate de AM POCA în 2014 – 2020, cât și de aspecte specifice acestui apel pentru OS 1.1.

Principala noastră îngrijorare cu privire la draftul Ghidului Solicitantului, Cererea de proiecte IP 1/2015, este legată de excluderea organizațiilor neguvernamentale ca solicitanți și parteneri eligibili din cadrul acestei cereri de proiecte.

Considerăm că un obiectiv specific ce vizează orientarea către cetățeni și mediul de afaceri nu poate fi implementat, realist, exclusiv de către autorități publice. Iar în acest domeniu discutăm de o experiență vastă și valoroasă a organizațiilor neguvernamentale.

De altfel, din felul în care a fost comunicat acest ghid în raport cu textul programului operațional, ne este neclar dacă se intenționează lansarea, așa cum s-a întâmplat în perioada programatică anterioară, a unui apel specific pentru ONGuri. Acest lucru este mai puțin de dorit, mai ales dacă luăm în considerare investiția PODCA din trecut în creșterea capacității ONGurilor de a realiza parteneriate cu diverse instituții publice, centrale sau locale. Aceste parteneriate trebuie să înceapă să fie puse în practică.

Vă solicităm, așadar, clarificarea motivului pentru care s-a ales deschiderea acestui apel exclusiv pentru autorități. Oricare ar fi acesta însă, considerăm, în baza tuturor argumentelor furnizate la primul punct din observațiile de mai jos, obligatorie includerea organizațiilor neguvernamentale pe lista beneficiarilor și partenerilor eligibili pentru acest apel de proiecte. Desigur, vă solicităm discutarea acestor aspecte în cadrul primei reuniuni a Comitetului de Monitorizare POCA.

Cu stimă,
Oana Preda, Director CeRe

În numele Coaliției ONG pentru Fonduri Structurale

Oana@ce-re.ro

I. Aspecte generale

1. **Includerea organizațiilor neguvernamentale ca solicitanți și parteneri eligibili din cadrul acestei cereri de proiecte.**

Cel puțin ca parteneri, organizațiile neguvernamentale au capacitatea de a contribui la unele dintre rezultatele așteptate așa cum sunt acestea enumerate în textul Ghidului, precum:

- Aplicarea sistemului de politici bazate pe dovezi în autoritățile și instituțiile publice centrale, inclusiv evaluarea ex ante a impactului;
- Fondul activ al legislației sistematizat și simplificat progresiv;
- Proceduri simplificate pentru reducerea poverii administrative pentru mediul de afaceri implementate în concordanță cu Strategia pentru o mai bună reglementare;
- Proceduri simplificate pentru reducerea birocrăției pentru cetățeni implementate la nivel central în concordanță cu Planul integrat pentru simplificarea procedurilor administrative pentru cetățeni;
- Povara administrativă redusă pentru cetățeni și mediul de afaceri;

În același timp, observăm că cererea de proiecte exclude atât unele dintre rezultatele așteptate aferente OS 1.1, cât și unele măsuri aferente aceluiași obiectiv, specifice intervențiilor ONGurilor, așa cum sunt ele menționate în POCA:

Rezultate așteptate (pg. 29):

- Capacitate crescută a ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea de propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern;
- Propuneri alternative la politicile publice venite din partea ONG-urilor, acceptate.

Măsuri pentru susținerea ONG-urilor și a partenerilor sociali (pg. 36):

- dezvoltarea de instrumente independente de monitorizare și evaluare a politicilor publice;
- dezvoltarea de mecanisme/instrumente de consolidare a dialogului social și civic;
- dezvoltarea de acțiuni de formulare și promovare de propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern, conform SCAP;
- dezvoltarea de proceduri, mecanisme pentru susținerea și promovarea inițiativelor de reformă a administrației publice și de interacțiune cu autoritățile și instituțiile administrației publice;
- dezvoltarea capacității partenerilor sociali și a ONG prin instruiți, activități întreprinse în comun, participarea și dezvoltarea de rețele tematice locale/naționale/europene;
- dezvoltarea responsabilității civice, de implicare a comunităților locale în viața publică și de participare la procesele decizionale, de promovare a egalității de șanse și nediscriminării, precum și a dezvoltării durabile.

În ceea ce privește beneficiarii, organizațiile neguvernamentale apar ca beneficiar eligibili în cadrul OS 1.1, așa cum este acesta descris de POCA.

Menționăm de asemenea că, în descrierea OS 1.1, în cadrul POCA se specifică:

“5. În vederea consolidării principiului partenerial, POCA vizează susținerea de măsuri de creștere a capacității ONG și a partenerilor sociali prin instruiți, activități întreprinse în comun, participarea și dezvoltarea de rețele tematice locale/regionale/naționale/europene, inițiative de dezvoltare a responsabilității civice, de implicare a comunităților locale în viața publică și de participare la procesele decizionale, de promovare a egalității de șanse și nediscriminării, a dezvoltării durabile, precum și campanii de conștientizare.” (pg. 17)

Coaliția ONG pentru Fonduri Structurale

Dacă se intenționează deschiderea unei cereri de proiecte specifică pentru ONGuri, acest lucru ar trebui precizat în conținutul ghidului. Indiferent de eventuala intenție de a deschide un apel separat pentru atingerea rezultatelor așteptate referitoare la ONG-uri și parteneri sociali, „optimizarea proceselor decizionale”, orientarea către cetățeni (vizate prin OS 1) nu poate exclude prezența organizațiilor neguvernamentale. Prin urmare, organizațiile neguvernamentale și partenerii sociali trebuie să fie incluși cel puțin în categoria partenerilor eligibili și corelat personalul acestora să poată fi inclus în categoria grupurilor țintă eligibile.

Dacă nu se intenționează deschiderea unei cereri de proiecte specifică pentru ONGuri, atunci acest ghid ar trebui completat în așa fel încât să cuprindă măsurile, rezultatele și indicatorii omiși, precum și organizațiile neguvernamentale printre solicitanții și partenerii eligibili.

2. Deschiderea apelurilor de proiecte

Decizia de deschidere a anumitor apeluri de proiecte (în acest caz apeluri separate pentru atingere OS 1 și respectiv pentru instituții publice) ar trebui să facă **obiectul unei discuții și decizii în cadrul Comitetului de Monitorizare POCA**.

În CM, pornind de la alocarea totală aprobată prin PO la nivelul fiecărei Axe Prioritare, ar trebui **să se fundamenteze alocarea financiară pentru atingerea fiecărui obiectiv specific corelat cu rezultatele și indicatorii totali asumați**.

În cazul de față (AP1), solicităm clarificarea alocării financiare totale previzionată pentru fiecare dintre cele 4 obiective specifice. De asemenea, considerăm că este important răspunsul la întrebarea - cum s-a decis care este alocarea pentru primul apel de proiecte și care este alocarea previzionată pentru eventuale viitoare apeluri de proiecte care să vizeze și organizațiile neguvernamentale.

3. Definiția „**proiect cu acoperire națională** - proiect care se implementează la nivelul celor două tipuri de regiuni” (pag. 4 Ghid).

Așa cum este formulat se poate interpreta că se îndeplinește criteriul dacă implementarea se face la nivelul București și respectiv la nivelul unei regiuni din cele incluse în categoria „mai puțin dezvoltată”.

Sugerăm folosirea eventual a terminologiei „la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare” sau menționarea unui număr minim de regiuni din cea de a doua categorie.

4. Referința „**ghid cadru**” (Pag. 14).

Întrebare: acest *ghid cadru* va face obiectul unei aprobări în cadrul CM? După această aprobare, AM poate ajusta ghidul în anumite secțiuni atunci când se vor lansa noi apeluri de proiecte, fără aprobarea CM? Dacă da, ar trebui să fie clar marcate care sunt secțiunile care se pot ajusta fără consultare adițională.

5. **Procentul minim de cofinanțare 20%/15%**

Solicităm clarificarea acestui aspect privitor la toate categoriile de beneficiari eligibili, ținând cont de specificul acestora.

6. **Cheltuieli eligibile** (Pag. 18):

Coaliția ONG pentru Fonduri Structurale

- Propunem renunțarea la următoarea solicitare: „*La construirea bugetului se va avea în vedere necesitatea de a susține, prin documente suport (contracte similare, oferte de la operatori economici, etc.), costurile estimate pentru activitățile desfășurate. **Aceste documente suport vor fi anexate la cererea de finanțare.***”. Resursele Autorității de Management ar putea fi mult mai util alocate pentru pregătirea evaluatorilor.
- Ref. „2.Cheltuielile generale de administrație nu vor depăși 15% din **costurile cu personalul eligibile directe**”. În categoria costurilor de „personal” intră integral și categoria 2 de cheltuieli eligibile „Cheltuieli pentru experții cooptați” sau doar cei care sunt angajați în proiect? Sau se face referință exclusivă la categoria 3 de cheltuieli eligibile („Cheltuieli de personal pentru echipa de management a proiectului, respectiv cheltuielile pentru plata salariilor și contribuțiilor aferente”)? Solicităm clarificarea modului de calcul.
- În categoria „costurilor generale de administrație”, inclusă în Anexa 8 ar trebui să fie incluse și serviciile de resurse umane, servicii de contabilitate (toate sunt costuri generale per organizație), *cheltuieli cu achiziționarea carburanților, lubrifianților și consumabilelor pentru mijloace de transport* (această categorie era eligibilă în PODCA pentru AM cf. Ordin de modificare a Ordin nr. 712/634/2009).

7. Cheltuieli neeligibile (Pag 19)

Pentru „*achiziționarea de terenuri neconstruite și de terenuri construite*” apare mențiunea „*În cazuri excepționale și justificate corespunzător, această limită poate fi majorată pentru operațiunile privind protecția mediului*”. Cine și când decide acest lucru și în baza a ce? Transparența și tratamentul egal trebuie respectate.

8. Durata proiectului și beneficiari prioritari ai POCA

Se precizează faptul că durata maximă este de **36 luni** alături de mențiunea „*Proiectele cu o durată mai mare de 36 luni vor face obiectul unei analize distincte la nivelul autorității de management. Comitetul de monitorizare va urmări progresul semestrial al acestor proiecte*”.

Durata proiectului este un criteriu de eligibilitate. Trebuie să fie clar când/cine/în ce etapă decide că un proiect poate avea mai mult de 36 luni, cu aceeași cerință de respectare a tratamentului egal. La lansarea Ghidului nu poate rămâne un astfel de criteriu interpretabil.

Corelat cu observația de mai sus, la „II.3.13. Echipa de management a proiectului” apare pentru prima dată referința la „beneficiarii de proiecte **identificați ca prioritari în POCA**”. În Anexa 2 – Cererea de finanțare apare mențiunea „**beneficiarii proiectelor fără competiție, identificați ca prioritari în POCA**”. Este nevoie de a fi clar când/cine/în ce etapă stabilește acești beneficiari (înainte de deschiderea apelului, înainte sau după transmiterea Fișelor de proiect, au un tratament special în evaluare, care este rolul CM POCA etc. Cum se intenționează a se menține transparența și tratamentul egal pentru întregul proces?

9. Data de închidere a cererii de proiecte

Este necesar a se clarifica de asemenea, care este și unde se menționează în Ghid „**data de închidere a cererii de proiecte**”. Avem mențiunea de la pag 25, însă nu se precizează în vreo secțiune care este această dată. Trebuie corelat de asemenea și cu etapa de analiză a Fișelor de proiect, în sensul în care perioada de maxim „1 lună” ce apare la pag. 24 ref. Pas 3 „Dezvoltarea cererii de finanțare” impune de fapt termenul limită pentru depunerea cererilor de finanțare. Sau se poate reveni oricând cu o cerere de finanțare aferentă unei fișe de proiect aprobate?

10. La pag 25, penultimul paragraf, este necesară referire la **Anexa 3**

11. La pasul 5 (pag 26) se face referire la „*Etapa de evaluare tehnică și financiară se desfășoară pe o perioadă de zile lucrătoare de la data numirii evaluatorilor*”.

Perioada de evaluare nu trebuie condiționată de numirea evaluatorilor (pentru că acesta este un proces intern a cărui inițiere depinde de cât de eficient se lucrează). Trebuie condiționat cu referință la nr. De zile lucrătoare de la *depunerea cererilor de finanțare sau de la închiderea apelului de propuneri de proiecte sau de la finalizarea etapei de verificare a conformității administrative și a eligibilității*.

12. Modelul de Acord de Parteneriat

În modelul de Acord de Parteneriat, au apărut unele modificări, cum este cel de la **Art 9. Proprietatea** care a fost ajustat semnificativ. Dincolo de durata (5 ani), partenerii nu mai apar expres menționați. Solicităm clarificarea acestui aspect.

13. Analiza Fișei de proiect (pag. 22-23)

Trebuie menționat care este modalitatea în care se ia decizia ca o fișă să fie aprobată sau nu. Se acordă punctaj pentru fiecare criteriu, se impune un punctaj minim, se alege varianta de DA/NU și toate criteriile trebuie să aibă DA pentru a trece mai departe? Această informație minimală trebuie adăugată în Ghid.

14. Selecția proiectelor

La pag. 27 se menționează „*Selecția proiectelor se va face în limita fondurilor disponibile pentru această cerere de proiecte, cu condiția obținerii a minim 60 de puncte în etapa de evaluare tehnică și financiară, în ordinea în care au fost depuse cererile de finanțare.*” Ca alternative pentru obiectivizare și șanse egale propunem ca toate cererile de finanțare înregistrate după aprobarea fișei de proiect să fie evaluate, stabilindu-se eventual o serie de deadline-uri intermediare (i.e. până la data X se evaluează și se ia decizia de finanțare sau nu a propunerilor înregistrate până la data de Y).

II. Aspecte legate de procedura de depunere și evaluare a fișelor de proiect și a cererilor de finanțare:

Ghidul necesită clarificarea termenelor de depunere a proiectelor și a calendarului de depunere și evaluare a cererilor de finanțare. Ghidul propune o procedură de depunere continuă a fișelor de proiect, cu închidere atunci când fișele depuse acoperă 150% din valoarea alocată cererii de proiecte. Nu sunt însă clare termenele legate de depunerea cererilor de finanțare propriu-zise. Nu este clar nici dacă evaluarea cererilor de finanțare se face pe principiul “primul venit-primul servit”.

În cazul în care principiul primul venit primul servit este cel avut în vedere, solicităm reconsiderarea procedurii. Principiul primul venit-primul servit nu asigură selectarea celor mai bune propuneri de finanțare, alimentează neîncrederea beneficiarilor și nu asigură șanse egale solicitanților.

Cererile de finanțare trebuie selectate printr-un sistem bazat pe performanța și pe calitatea proiectelor. Acesta presupune sesiuni complete de depunere, în care toate proiectele să aibă șansa de a fi evaluate și în care cele mai performante proiecte sunt finanțate în ordinea inversă a punctajului obținut în limita bugetului disponibil.

În această secțiune este necesar a fi adăugate:

- un calendar, chiar și orientativ, al procesului de evaluare, atât a fișelor de proiect, cât și a cererilor de finanțare, care să aibă ca termen de referință data la care a fost depusă fișa, respective cererea, nu data la care au fost angajați evaluatorii.
- grila de evaluare a fișelor de proiect. Chiar dacă fișele de proiect nu trec printr-o procedură formală de evaluare, așa cum este precizat în ghid, solicitanții trebuie să aibă asigurarea că acestea sunt evaluate obiectiv, fără a lăsa loc abuzurilor.

Înțelegem utilitatea procedurii de pre-selecție prin depunerea și evaluarea unei fișe de evaluare, însă solicitanții trebuie asigurați că această procedură va fi suficient de rapidă.

III. Grila de evaluare tehnică și financiară

1. Recomandăm eliminarea subcriteriului “achiziții publice”. Toți beneficiarii au obligația contractuală de a respecta procedurile de achiziție.
2. Pentru sub-criteriul “Resurse financiare și eficiența cheltuielilor” recomandăm eliminarea din rubrica “explicații”, respectiv din cerințele către solicitant, fundamentarea costurilor fiecărei activități prin documente justificative. O astfel de cerință, adresată la momentul depunerii cererii de finanțare este nepotrivită. O astfel de procedură, pentru fiecare cost, presupune o încărcătură birocratică masivă. Având în vedere perioadele lungi de evaluare, fundamentarea cu documente justificative devine absolut inutilă.
3. La 1.7 Experiența solicitantului și partenerilor – nu înțelegem utilitatea acordării unui punct pentru valoarea proiectelor. Recomandăm să se puncteze experiența și/sau expertiza solicitantului și partenerilor în tematica sau aria de intervenție a proiectului propus.
4. La 2.1 ar trebui reformulat criteriul „scopul și obiectivele”. Nu este clar dacă se analizează pentru toate proiectele sau doar la cele la care se face referință în paragraful următor din grilă.